

Připojitelnost přívěsných vozíků za vozidla kategorie B

Ačkoli již vyšel článek na téma skupin řídicích oprávnění a jejich podskupin, který rámcově zpracoval problematiku týkající se oprávnění k řízení jednotlivých vozidel, bude tento článek dopodrobna věnován problematice vozidel kategorie B a přívěsným vozidlům za ně.

Ust. §81 zákona č. 361/2000 Sb. uvádí k této problematice následující:

„(4) Řídicí oprávnění skupiny B opravňuje k řízení

a) motorových vozidel, s výjimkou vozidel uvedených v odstavcích 2, 3 a a motocyklu o výkonu nad 25 kW nebo s poměrem výkon/hmotnost přesahujícím 0,16 kW/kg nebo motocyklu s postranním vozíkem a s poměrem výkon/hmotnost přesahujícím 0,16 kW/kg, jejichž maximální přípustná hmotnost nepřevyšuje 3 500 kg a s nejvýše 8 místy k sezení, kromě místa řidiče; k tomuto motorovému vozidlu smí být připojeno přípojné vozidlo o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 750 kg,

b) traktorů a pracovních strojů samojízdných, jejichž maximální přípustná hmotnost nepřevyšuje 3 500 kg,

c) jízdních souprav složených z motorového vozidla podle písmene a) nebo b) a přípojného vozidla, pokud maximální přípustná hmotnost soupravy nepřevyšuje 3 500 kg a maximální přípustná hmotnost přípojného vozidla nepřevyšuje pohotovostní hmotnost motorového vozidla.

(10) Řídicí oprávnění skupiny B + E opravňuje k řízení jízdních souprav složených z motorového vozidla uvedeného v odstavci 4 a přípojného vozidla, pokud nejde o jízdní soupravu podle odstavce 4 písm. c).“

Jak patrně ze shora uvedeného ustanovení, dělí se případy řízení vozidla do 3,5t s přívěsnými vozíky na následující případy:

1) Vozidlo do 3,5t + vozík do 750 kg

Tento první případ pokrývá shora uvedené ustanovení odst. 4, písm. a). V takovém případě je možno např. za vozidlo, které váží 3 000 kg, připojit vozík, který váží 700 kg, celková hmotnost soupravy tak bude 3 700 kg. K řízení takové soupravy postačí skupina B.

2) Vozidlo + vozík celkově do 3,5t (tj. i vozík nad 750 kg)

Tento případ je upraven v odst. 4, písm. c). Jak je z textu patrné, nemůže v takovém případě překročit maximální přípustná hmotnost soupravy 3 500 kg. Výhodou však je, že vozík může být těžší než 750 kg oproti prvnímu případu. To je však možné jen tam, kde maximální přípustná hmotnost vozíku nepřesáhne pohotovostní hmotnost vozidla (třeba prověřit v technickém průkazu). To znamená, že vozidlo, které má pohotovostní hmotnost 2 000 kg může táhnout vozík s maximální hmotností až 1 500 kg a postačí na to skupina B.

3) Vozidlo do 3,5t + vozík nad 750 kg

Pokud se nebude jednat o případ pod bodem 2, např. proto, že pohotovostní hmotnost vozidla bude 3t a maximální hmotnost vozíku bude 1 500 kg, už skupina B nepostačí a bude pro takový případ řídicí potřebovat skupinu B+E.

Vyhláška 341/2002 Sb. stanoví ještě několik dalších technických požadavků, zpravidla vztahů hmotnosti, pro připojitelnost. Jsou to následující pravidla:

(1) Okamžitá hmotnost přípojného vozidla nebo přípojného vozidel smí být u souprav s nejvyšší konstrukční rychlostí do 40 km/h nejvýše 2,5násobku okamžité hmotnosti tažného vozidla. U souprav traktoru a traktorového návěsu se okamžitou hmotností každého z vozidel soupravy rozumí součet hmotností příslušných na jednotlivé nápravy traktoru, respektive návěsu. Podíl hmotnosti připadající na nápravy traktorového návěsu nesmí převyšovat největší povolenou hmotnost přípojného vozidla uvedenou v technickém průkazu traktoru.

(2) Okamžitá hmotnost přípojného vozidla nebo přípojného vozidel smí být u souprav s nejvyšší konstrukční rychlostí vyšší než 40 km.h-1 nejvýše 1,5násobku okamžité hmotnosti tažného vozidla.

(3) Okamžitá hmotnost jízdní soupravy nesmí být větší než největší povolená hmotnost jízdní soupravy stanovená při schválení technické způsobilosti tažného vozidla.

(4) Vzdálenost mezi poslední nápravou motorového vozidla, jehož největší povolená hmotnost převyšuje 3,5t, a první nápravou přívěsu, jehož největší povolená hmotnost převyšuje 3,5t, musí být nejméně 3,00 m.

(5) Prostřední vozidlo soupravy musí mít vyšší nebo stejnou okamžitou hmotnost, jakou má poslední vozidlo soupravy.

(6) Nebrzděná vozidla kategorie O 1 mohou být zapojována jen za vozidla kategorií M a N, jejichž provozní hmotnost je nejméně dvojnásobkem okamžité hmotnosti připojovaného vozidla, pokud při schválení technické způsobilosti tažného vozidla nebylo stanoveno jinak.

(7) Pro spojování vozidel do jízdních souprav s přípojnými vozidly kategorií O 1 a O 2 platí

a) okamžitá hmotnost nebrzděného přípojného vozidla kategorie O 1 nesmí být větší než největší povolená hmotnost nebrzděného přípojného vozidla stanovená pro tažné vozidlo, která je uvedena v technickém průkazu a osvědčení o registraci tažného vozidla,

b) okamžitá hmotnost přívěsu kategorie O 2 nesmí být větší než největší povolená hmotnost brzděného přípojného vozidla stanovená pro tažné vozidlo, za podmínky, že největší povolená hmotnost takového přípojného vozidla není větší než největší povolená hmotnost tažného vozidla u vozidel kategorií M1 a N 1 a 1,5násobek největší povolené hmotnosti tažného vozidla u vozidel kategorií M1G a N 1 G.

(8) Okamžitá hmotnost přívěsů kategorií O 3 a O 4 v jízdní soupravě nesmí být větší než největší povolená hmotnost brzděného přípojného vozidla stanovená pro tažné vozidlo, která je uvedena v technickém průkazu a osvědčení o registraci tažného vozidla.

(9) Do jízdní soupravy s tažnými vozidly kategorií M 1 a N 1 smí být zapojeno přípojné vozidlo kategorie O 1 nebo O 2 o maximální celkové šířce vyhovující podmínce, aby bod činné svítící plochy přední obrysové svítilny tažného vozidla, který je nejbližší rovině vymezující největší šířku přípojného vozidla, nebyl dále než 400 mm od této roviny, měřeno na každé straně (po obou stranách) soupravy vozidel zapojených do soupravy a podélné ose.

(10) Pokud přípojné vozidlo svými rozměry po připojení k tažnému vozidlu znemožní řídicí řádný výhled vnějšími zpětnými zrcátky, musí být opatřeno tažné vozidlo doplňkovými zpětnými zrcátky s větším vyložení nebo jiným zařízením, které zajistí řádný výhled.

Sohledem na množství se dotazy k významu řídicího oprávnění skupiny B a B + E z hlediska možné řízení jízdních souprav vydává Ministerstvo dopravy, odbor dopravně správní a BESIP, následující stanovisko.

SKUPINA B:

Podle § 81 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, přicházejí v úvahu v zásadě dva možné způsoby řízení jízdních souprav s řídicím oprávněním skupiny B. Písmena a) až c) totiž představují samostatné alternativy vozidel, resp. jejich souprav, jež lze s oprávněním skupiny B řídit.

Podle písmene a) cit. ustanovení motorové vozidlo, které má kromě místa řidiče nejvýše osm míst k sezení a jehož maximální přípustná hmotnost nepřevyšuje 3 500 kg. K tomuto motorovému vozidlu smí být připojeno přípojné vozidlo o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 750 kg. Souprava tedy může mít následující složení: motorové vozidlo 3 500 kg + přípojné vozidlo až 750 kg = jízdní souprava 4 250 kg (ve všech uvedených případech se jedná o maximální přípustnou hmotnost).

Podle písmene c) tohoto ustanovení opravňuje řídicí oprávnění skupiny B k řízení jízdních souprav složených z mo-

torového vozidla podle písmene a) nebo b) a přípojného vozidla, pokud maximální přípustná hmotnost soupravy nepřevyšuje 3 500 kg a maximální přípustná hmotnost přípojného vozidla nepřevyšuje pohotovostní hmotnost motorového vozidla. V tomto případě již neplatí omezení maximální přípustné hmotnosti přípojného vozidla 750 kg, přípojné vozidlo tedy může být těžší. Jediným omezením hmotnosti přívěsu zde je, že jeho maximální přípustná hmotnost přípojného vozidla nepřevyšuje pohotovostní hmotnost tažného motorového vozidla. Pro celou jízdní soupravu pak platí omezení spočívající v nepřekročitelné maximální přípustné hmotnosti na nejvýše 3 500 kg. Příklad takové jízdní soupravy může být následující: tažné motorové vozidlo o maximální přípustné hmotnosti 2 000 kg, s pohotovostní hmotností 1 500 kg, spojené s přípojným vozidlem o maximální přípustné hmotnosti nejvýše do 1 500 kg, tj. jízdní souprava o maximální přípustné hmotnosti do max. 3 500 kg.

SKUPINA B + E:

Řídicí oprávnění skupiny B + E opravňuje podle § 81 odst. 10 zákona

o silničním provozu k řízení jízdních souprav složených z motorového vozidla uvedeného v odstavci 4 a přípojného vozidla, pokud nejde o jízdní soupravu podle odstavce 4 písmeno c). Po převedení do normálního jazyka to znamená následující. V rámci řídicího oprávnění B + E můžete řídit motorové vozidlo, k jehož řízení postačuje skupina řídicího oprávnění B, přičemž k němu můžete připojit přípojné vozidlo o maximální přípustné hmotnosti nad 750 kg. Odkaz na odstavec 4 písmeno c) v cit. ustanovení je nutno chápat tak, že v případě řídicího oprávnění skupiny B + E neplatí omezení maximální přípustné hmotnosti soupravy do 3 500 kg.

Podotýkáme, že je ale nutné dodržet podmínky pro zapojování vozidel do jízdních souprav. Předně se jedná o technické podmínky vztahující se k tažnému vozidlu, kde zpravidla bude výrobcem dané omezení hmotnosti pro brzdné a nebrzdné přívěsy. Tyto hodnoty nesmí být překročeny. Dále zde platí § 14 vyhlášky č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, v němž jsou upraveny technické požadavky na spojitelnost vozidel do jízdních souprav a jejich provoz. Je zde dáno, že okamžitá hmotnost přípojného vozidla nebo přípojných vozidel smí být u souprav s nejvyšší konstrukční rychlostí vyšší než 40 km.h⁻¹ nejvýše 1,5 násobek okamžité hmotnosti tažného vozidla. Okamžitá hmotnost přípojného vozidla nebo přípojných vozidel smí být u souprav s nejvyšší konstrukční rychlostí do 40 km.h⁻¹ nejvýše 2,5 násobek okamžité hmotnosti tažného vozidla (zprav. zde půjde o traktory). Hypoteticky si tedy lze představit, že s řídicím oprávněním skupiny B + E lze řídit jízdní soupravu, jejíž celková hmotnost je 12 250 kg, jestliže je konstrukční rychlost tažného vozidla nejvýše 40 km.h⁻¹. U tažných vozidel s vyšší konstrukční rychlostí se lze dostat na 8 750 kg hmotnosti soupravy. Jde zde samozřejmě o extrémní případy.

Uvedená úprava odpovídá v případě skupiny „B“ i „B + E“ příslušným předpisům Evropských společenství (tj. Směrnici 91/439/EHS).

JUDr. Pavla Horká, ředitelka,
Odbor dopravně správní a BESIP
v z. JUDr. Jan Kněžínek, v.r.,
zástupce ředitelky

